

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 25.3.2026
Sayı : 648

10/3949

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk ekonomisinin bölgemizde ve dünyada yaşanan gelişmeler nedeniyle karşı karşıya olduğu stagflasyon riskinin tüm boyutlarıyla incelenmesi, bu riskin üretim, istihdam ve fiyat istikrarı üzerindeki muhtemel etkilerinin araştırılması ve ekonomik güvenliği güçlendirecek politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Burak DALGIN

Balıkesir Milletvekili

Uğur POYRAZ

Antalya Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Son dönemde bölgemizde yaşanan jeopolitik gelişmeler, özellikle İran merkezli çatışma ve savaş riskinin artması, küresel enerji, gıda ve hammadde piyasalarında önemli dalgalanmalara yol açmıştır. Bu gelişmeler yalnızca bölgesel güvenlik açısından değil, ekonomik dengeler bakımından da ciddi riskler doğurmaktadır. Enerji fiyatlarında yaşanan hızlı artışlar başta akaryakıt olmak üzere üretimin temel girdilerinde maliyet baskısını artırmakta; ulaştırmadan sanayiye, tarımdan lojistiğe kadar geniş bir ekonomik alan üzerinde zincirleme fiyat etkileri yaratmaktadır. Akaryakıt maliyetlerindeki artışın üretim ve dağıtım maliyetlerini yükseltmesi kısa sürede mal ve hizmet fiyatlarına yansımakta ve enflasyonist baskıyı güçlendirmektedir.

Öte yandan enerji, gıda ve temel hammaddelerde yaşanabilecek tedarik zinciri aksaklıkları yalnızca fiyat artışlarını değil, aynı zamanda ürün bulunurluğunda azalma riskini de beraberinde getirmektedir. Savaş koşullarının yarattığı belirsizlik ortamı ülkelerin kritik kaynaklara erişimini zorlaştırmakta; bu durum Türkiye ekonomisinin üretim altyapısı üzerinde baskı oluşturabilecek, sanayi sektörünün temel girdilere erişimini güçleştirebilecek ve üretim süreçlerinde aksamalara yol açabilecek bir risk doğurmaktadır. Tarım sektöründe ise gübre, enerji ve lojistik maliyetlerindeki artış üretim planlamasını zorlaştırmakta ve gıda fiyatları üzerinde ilave baskı yaratmaktadır.

Bu gelişmeler ekonomik literatürde stagflasyon olarak ifade edilen, yüksek enflasyon ile ekonomik durgunluğun aynı anda yaşandığı riskli bir süreci gündeme getirmektedir. Mevcut durumda yaşanan fiyat şokunun savaş koşullarının etkisiyle tedarik şokuna dönüşme ihtimali bulunmaktadır. Böyle bir durumda üretim kapasitesi zarar görebilir, yatırım iştahı zayıflayabilir ve istihdam üzerinde olumsuz etkiler ortaya çıkabilir.

Finansal piyasalarda yaşanan gelişmeler de söz konusu kırılganlığı artırmaktadır. Türkiye'nin ülke risk primindeki yükseliş küresel yatırımcıların Türkiye varlıklarına ilişkin risk algısının arttığını göstermektedir. Devlet tahvilleri ve hisse senedi piyasalarında yabancı yatırımcı çıkışlarının hızlanması finansal piyasalardaki oynaklığı artırmaktadır. Yüksek faiz ortamında Türkiye'ye yönelen kısa vadeli sermaye hareketlerinin çözülmeye başlamasıyla birlikte carry trade olarak bilinen fon akımlarının tersine dönmesi Türk Lirası varlıklar üzerindeki baskıyı artırmıştır. Nitekim İran savaşıyla birlikte makroekonomik dengelerde bozulma görülmüş; enflasyon riski artmış, sermaye çıkışı hızlanmış ve faizler yükselmiştir. İlk iki haftada carry trade çıkışının yaklaşık 12 milyar dolar seviyesine ulaşması piyasalar açısından dikkat çekici bir gelişmedir. Buna ek olarak piyasalar artık faiz indirimi değil, önümüzdeki 12 ay için 60 baz puanının üzerinde faiz artışı ihtimalini fiyatlamaktadır.

Bu gelişmeler karşısında Türkiye ekonomisinin hem maliyet şokları hem de olası tedarik şokları karşısındaki dayanıklılığının güçlendirilmesi önem taşımaktadır. Enerji

fiyatlarındaki artışın akaryakıt maliyetleri üzerinden tüm sektörlere hızla yansıdığı dikkate alındığında, üretim ve ulaştırma maliyetlerini azaltacak vergi ve destek mekanizmalarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda özellikle okul servisleri ve belediye otobüsleri gibi toplu taşıma hizmetlerinde kullanılan akaryakıt üzerindeki vergi yükünün azaltılması veya KDV indirimi yoluyla ilave sübvansiyon sağlanması maliyet baskısının hafifletilmesine katkı sağlayabilir.

Bunun yanı sıra enerji ve temel hammaddelerde yaşanabilecek tedarik risklerine karşı stratejik stok yönetiminin güçlendirilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin doğalgaz depolama kapasitesinin yaklaşık altı haftalık ulusal tüketime karşılık geldiği dikkate alındığında, olası tedarik kesintilerine karşı bu depoların yüksek doluluk oranlarında tutulması büyük önem taşımaktadır. Benzer şekilde petrol, buğday ve diğer temel tarım ürünlerinde yeterli stok seviyelerinin sağlanması ve gerektiğinde uluslararası temaslarla alternatif tedarik kanallarının güvence altına alınması ekonomik güvenlik açısından stratejik bir gereklilik haline gelmiştir.

Diğer taraftan stagflasyon riskinin azaltılabilmesi için yalnızca talebi baskılayan kısa vadeli tedbirlerin değil, üretimi ve arz kapasitesini artıran politikaların da değerlendirilmesi gerekmektedir. Sanayi, tekstil, tarım ve inşaat gibi üretim sektörlerinde girdi maliyetlerinin düşürülmesi, özellikle tarımda gübre ve benzeri temel girdilere yönelik desteklerin ekim dönemlerinde güçlendirilmesi üretim kapasitesinin korunmasına katkı sağlayacaktır. Bu tür politikalar hem üretim altyapısının zarar görmesini önleyebilir hem de orta vadede fiyat istikrarının sağlanmasına yardımcı olabilir.

Bu nedenlerle bölgemizde yaşanan jeopolitik gelişmelerin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin bütün yönleriyle incelenmesi, stagflasyon riskinin üretim, istihdam ve fiyat istikrarı üzerindeki muhtemel sonuçlarının araştırılması ve ekonomik güvenliği güçlendirecek politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekli görülmektedir.